ČESKÁ ASTRONOMICKÁ SPOLEČNOST

sekretariát: Astronomický ústav AV ČR, v. v. i., Fričova 298, 251 65 Ondřejov
tel. 776 602 709, info@astro.cz

Tiskové prohlášení České astronomické společnosti číslo 347 z 9. 11. 2026

Česká studentka absolutní vítězkou juniorské astronomické olympiády, český tým veze čtyři medaile

Česká výprava zaznamenala mimořádný úspěch na 5. Mezinárodní olympiádě v astronomii a astrofyzice pro juniory (IOAA-jr). Z Thajska přiváží jednu zlatou, dvě stříbrné a jednu bronzovou medaili a jedno čestné uznání. Absolutní vítězkou soutěže se stala Viktorie Snášelová, která získala také ocenění za nejlepší výsledek v teoretickém kole a cenu pro nejlepší dívku soutěže.

Letošní IOAA-jr se konala od 1. do 8. listopadu 2026 v thajském městě Ubon Ratchathani. Soutěž určená studentům mladším 16 let přivítala 106 soutěžících z 25 zemí. Slavnostní zahájení se uskutečnilo 2. listopadu na Univerzitě Ubon Ratchathani za účasti thajské princezny Maha Chakri Sirindhorn, která ceremoniálu předsedala.

Výsledky českých soutěžících

Současný úspěch patří k nejlepším výsledkům české reprezentace v historii její účasti na mezinárodních astronomických olympiádách. Ocenění získalo všech pět členů českého týmu:

- **Viktorie Snášelová (Masarykovo gymnázium, Plzeň):** zlatá medaile, absolutní vítězství, ocenění za nejlepší výsledek v teoretickém kole a cena pro nejlepší dívku soutěže.
- **Dario Heinich (Gymnázium Šlapanice):** stříbrná medaile.
- **Lukáš Závodný (Gymnázium Břeclav):** stříbrná medaile.
- **Amélie Zemanová (Gymnázium Christiana Dopplera):** bronzová medaile.
- **Vladimír Kopecký (Gymnázium Nad Alejí):** čestné uznání.

Vedoucími českého týmu byli Bc. Radka Křížová z Matematicko-fyzikální fakulty Univerzity Karlovy a Dr. Jakub Vošmera z Fyzikálního ústavu AV ČR.

Teorie, planetárium a mezinárodní setkávání

Soutěžící řešili náročné teoretické úlohy z astronomie a astrofyziky. V jedné z nich z naměřených dat například určovali vzdálenost supernovy 1987A porovnáním

rychlosti rozpínání vyvržené hmoty s její zdánlivou velikostí na obloze. V další úloze zasazené do roku 1866 hledali účastníci pomocí pozorování tří hvězd polohu britské obchodní lodi, kterou bouře odchýlila z kurzu v Thajském zálivu, a určovali cestu do nejbližšího přístavu. Praktická část zahrnovala kolo v planetáriu i pozorovací úlohu zasazenou na Měsíc. Plánované noční pozorování se kvůli nepříznivému počasí neuskutečnilo.

Doprovodný program nabídl příležitost poznat místní přírodu a kulturu i navázat přátelství s vrstevníky se společným zájmem o astronomii. Účastníci se podívali do národního parku Pha Taem, který je známý pravěkými skalními malbami a výhledy na řeku Mekong. Jejich vedoucí pak navštívili chrám Wat Phra That Nong Bua s výraznou bílou stúpou inspirovanou indickým chrámem Mahábódhi a chrám Wat Sirindhorn Wararam Phu Phrao, proslulý motivem stromu, který po setmění světélkuje. Kulturní výměna probíhala i na tanečním parketu: čeští účastníci se učili thajské tance a své thajské průvodce na oplátku učili polku. Po dobu soutěže neměli účastníci přístup k mobilním telefonům ani další elektronice, aby bylo zajištěno utajení zadání soutěžních úloh.

Vedoucí národních výprav se podíleli na diskuzích o zadání a řešení úloh. Při moderacích hodnocení pak s organizátory procházeli bodování studentských řešení a obhajovali případné nároky na dodatečné body.

Druhé české absolutní vítězství

Viktorie Snášelová navázala na úspěch Alexe Faivre, který zvítězil v roce 2024 na třetím ročníku juniorské olympiády v nepálském Káthmándú. Česká republika tak má absolutního vítěze této soutěže již podruhé. Viktorie navíc letos získala stříbrnou medaili na seniorské IOAA ve Vietnamu, a uspěla tak v obou věkových úrovních této mezinárodní soutěže.

Čeští studenti se juniorské IOAA účastní od jejího vzniku v roce 2022. Z prvního ročníku v rumunském Câmpulung Moldovenesc přivezli dvě zlaté a jednu bronzovou medaili a na medailové úspěchy navazují i v dalších letech.

Na seniorské IOAA Česká republika soutěží od roku 2010: zde mezi její nejvýraznější úspěchy patří absolutní vítězství Stanislava Fořta. Mezinárodních astronomických olympiád obecně se čeští studenti účastní již od roku 2007. Tyto úspěchy jsou výsledkem dlouhodobé práce s nadanými studenty v rámci Astronomické olympiády, jejíž soutěžní kola a přípravná soustředění rozvíjejí jejich znalosti i schopnost řešit náročné astronomické úlohy.

Pořadatelé a sponzoři

Účast českého týmu na letošní IOAA-jr organizačně zajišťovala Česká astronomická společnost. Cesta české výpravy se uskutečnila za finanční podpory Planetum a Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy v rámci projektu č. 0012/10/SOU/2026.

Kontakty a další informace

Bc. Radka Křížová
Vedoucí českého týmu na IOAA junior
MFF UK
Email: krizovar@email.cz, tel.: +420 607 996 691

Jakub Vošmera, M.Math., Ph.D.
Vedoucí českého týmu na IOAA junior
FZU – Fyzikální ústav AV ČR
Email: vosmera@fzu.cz, tel.: +420 731 509 424

RNDr. Tomáš Prosecký
Předseda Ústřední komise Astronomické olympiády
Planetum Praha
Email: prosecky@planetum.cz, tel.: +420 602 689 491

Obr. 1: Absolutní vítězka 5. IOAA-jr Viktorie Snášelová (foto Radka Křížová)

Obr. 2: Český tým s medailemi po slavnostním vyhlášení výsledků

(foto z archivu Radky Křížové)

Obr. 3: Čeští studenti při nácviku manipulace s dalekohledy

(oficiální fotogalerie 5. IOAA-jr)

Obr. 4: Volnočasový program zahrnoval tradiční barvení látek

(oficiální fotogalerie 5. IOAA-jr)

Česká astronomická společnost (ČAS) vydává od května 1998 tisková prohlášení o aktuálních astronomických událostech a událostech s astronomií souvisejících. Počínaje tiskovým prohlášením č. 67 ze dne 23. 10. 2004 jsou některá tisková prohlášení vydávána jako společná s Astronomickým ústavem Akademie věd ČR, v. v. i. Archiv tiskových prohlášení a další informace nejen pro novináře lze najít na adrese www.astro.cz/sluzby.html. S technickými a organizačními záležitostmi ohledně tiskových prohlášení se obracejte na tiskovou tajemnici ČAS Mgr. Simonu Beerovou na adrese: Planetárium Ostrava, K Planetáriu 502, 725 26 Ostrava. Tel.: 776 602 709, e-mail: simona.beerova@vsb.cz.